

Asia: VN/19788/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

Energiateollisuuden näkemyksen mukaan hallituksen tavoite paikallisen sopimisen mahdollisuuksien lisäämiseksi on tärkeä ja tavoiteltava asia.

Yritysten olosuhteet ja tarpeet työehtojen kehittämiseksi ovat erilaisia. Paikalliset osapuolet pystyvät parhaiten löytämään yksittäisen yrityksen ja sen henkilöstön tarpeisiin sopivat keinot yritysten kilpailukykyyn ja tuottavuuden turvaamiseksi ja parantamiseksi. Paikallinen sopiminen tulee olla mahdollista kaikille yrityksille. Tämän vuoksi hallituksen tahtotila paikallisen sopimisen mahdollistamisesta yhdenvertaisesti kaikissa yrityksissä riippumatta yritysten järjestäytymisestä tai työntekijöiden edustusjärjestelmästä on kannatettava.

Yritysten erilaiset tarpeet huomioivaa paikallista sopimista ei edistetä ainoastaan menettelytapoja uudistamalla. Pakottava lainsäädäntö estää paikallista sopimista ja mahdollisuutta siirtää uusia asioita paikallisen sopimisen piiriin työehtosopimuksissa. Työlainsäädäntöön tulisikin lisätä semidispositiivisia normeja, joista toisin sopiminen työehtosopimuksin on mahdollista.

Energiateollisuus näkee tarpeellisena myös työlainsäädännön muuttamista siten, että myös yrityskohtaisella työehtosopimuksella voidaan poiketa samoista työlainsäädännön säännöksistä, joista poikkeaminen on tällä hetkellä mahdollista vain valtakunnallisella työehtosopimuksella.

Mietinnössä esitetään tärkeää muutosta myös tilanteisiin, joissa yrityksessä ei ole luottamusmiestä. Kyseinen tilanne on varsin yleinen myös järjestäytyneessä kentässä. Energiateollisuuden näkemyksen mukaan on hyvä, että näitä tilanteita varten luodaan lainsäädännössä menettely. Mietinnössä esitetään tilanteeseen tasapainoista työehtosopimusosapuolten sopimisautonomiata kunnioittavaa ratkaisua. Paikallisessa sopimisessa henkilöstön edustus määräytyy jatkossakin ensisijaisesti työehtosopimuksen mukaisesti. Jos työehtosopimuksen mukaan sopimus tulisi tehdä luottamusmiehen kanssa ja työpaikalla on luottamusmies, niin hän toimii sopimusosapuolena kuten nykyäänkin. Toissijaisesti työntekijäpuolen edustaja määräytyy työehtosopimuksessa sovitulla vaihtoehdoisella tavalla ja vasta viimesijaisesti paikallinen sopimus voitaisiin tehdä laissa todettavin edellytyksin luottamusvaltuutetun kanssa tai henkilöstön kanssa yhdessä.

Paikallista sopimista ei lisätä pelkästään lainsäädännöllä vaan myös sopimiskulttuuria ja luottamusta kehittämällä. Laajemmin paikallisen sopimisen mahdollistava lainsäädäntö kuitenkin merkittävästi tukee neuvottelu- sopimiskulttuurin kehittymistä.

Nykytila ja sen arviointi

1 luku - Asian tausta ja valmistelu

2 luku - Nykytila ja sen arviointi

-

Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3 luku - Tavoitteet

4 luku - Keskeiset ehdotukset

-

Vaikutukset ja muut toteuttamisvaihtoehdot

4.2 luku - Vaikutukset

5 luku - Muut toteuttamisvaihtoehdot

-

Työsopimuslaki

2 luvun 7a § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

-

13 luvun 3 § - Luottamusvaltuutettu

-

13 luvun 7§ - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

13 luvun 8 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Työaikalaki

18 § - Työajan enimmäismäärä

-

34 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

35 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

36 § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopimus

-

Vuosilomalaki

30 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

31 §- Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Opintovapaaalaki

13 a §

-

Yhteistoimintalaki

38 § - Sopimisoikeus

-

Työehtosopimuslaki

1 §

-

5a §

-

Merityösopimuslaki

2 luvun 6a § - Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

-

13 luvun 9 § - Poikkeaminen työehtosopimuksella

-

13 luvun 10 § - Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Huomionne suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä koskevasta osiosta

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Huomionne voimaantulo- ja siirtymäsäännöksistä

-

Kati Heininen
Energiateollisuus ry